

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
СУМСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

31 липня 2019 року №15

м. Суми

Справа №02-06/21-2018

**Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції**

Управління інфраструктури Сумської обласної державної адміністрації сприяло підприємницькій діяльності фізичної особи-підприємця Замани П.І. шляхом введення нових маршрутів Кролевець-Конотоп-Суми (через Козацьке) та Суми-Конотоп-Кролевець (через Козацьке) без вивчення попиту населення на перевезення шляхом опитування чи обстеження пасажиропотоків; при цьому фізичній особі-підприємцю Замані П.І. надано право обслуговувати зазначені маршрути за існуючим наразі розкладом руху з 12 жовтня 2017 року на підставі не передбаченого законодавством тимчасового договору з терміном дії до 2 січня 2018 року, що на місяць перевищує дату проведення відповідного конкурсу (30 листопада 2017 року).

За результатами розгляду адміністративною колегією Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України справи за №01-06/21-2018 такі дії визнано антиконкурентними діями органу влади, які стосуються надання окремим суб'єктам господарювання переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить до спотворення конкуренції, та є порушенням частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Відповідача зобов'язано у двомісячний термін з дня одержання цього рішення припинити порушення шляхом здійснення обстеження пасажиропотоків на існуючій транспортній мережі або на окремих маршрутах чи ділянках автобусних маршрутів загального користування у спосіб, визначений нормативно-правовими актами, та складання розкладів руху автобусів за маршрутами Кролевець-Конотоп-Суми та Суми-Конотоп-Кролевець (через Козацьке) з урахуванням результатів обстеження.

Адміністративна колегія Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи №01-06/21-2018 про порушення Управлінням інфраструктури Сумської обласної державної адміністрації законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом третім статті 50, абзацом 7 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання відділу досліджень і розслідувань від 20 червня 2019 року за №35,

ВСТАНОВИЛА:

(1) Сумським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – *Відділення*) розглянуто заяви фізичної особи – підприємця Кириченка В.В. (далі – *ФОП Кириченко В.В.*, Заявник) від 14.12.2017 (zareєстрована у *Відділенні* 21.12.2017 за №01-

27/2787)(далі – Заява 1) та від 26.10.2018 (zareєстрована в Антимонопольному комітеті України 06.11.2018 за №8-01/13399) (далі – Заява 2) щодо надання Управлінням інфраструктури Сумської обласної державної адміністрації (як організатором пасажирських перевезень на міжрайонних приміських і міжміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території області) (далі - Управління інфраструктури, *Організатор перевезень*, Відповідач) права здійснювати перевезення пасажирів за маршрутами Кролевець – Конотоп - Суми (через Козацьке) та Суми-Конотоп-Кролевець (через Козацьке) фізичній особі-підприємцю Замані П.І. (далі – ФОП Замана П.І.) з 12 жовтня 2017 року поза конкурсом, а також встановлення часу відправлення автобуса із м.Конотоп у напрямку м.Суми за маршрутом Кролевець - Конотоп-Суми (через Козацьке) о 13-30 , тобто, за 20 хвилин до відправлення автобуса за маршрутом Суми-Чернігів-Суми (через м.Конотоп), який тривалий час (з 2002 року) обслуговується Заявником з відправленням із м.Конотоп о 13-50, що перешкоджає підприємницькій діяльності Заявника в частині зменшення пасажиропотоку та призводить до збитковості перевезень за цим маршрутом .

(2) У зв'язку із наявністю в діях Управління інфраструктури по сприянню підприємницькій діяльності ФОП Замани П.І., які полягають у введенні нових маршрутів Кролевець-Конотоп-Суми (через Козацьке)та Суми-Конотоп-Кролевець (через Козацьке)без вивчення попиту населення на перевезення шляхом опитування чи обстеження пасажиропотоків, надання права ФОП Замані П.І. обслуговувати зазначені маршрути за існуючим наразі розкладом руху з 12 жовтня 2017 року, тобто, до проведення 30 листопада 2017 року відповідного конкурсу, та погодження із претендентом ФОП Заманою П.І. часу відправлення за кожним із об'єктів конкурсу, відмінного від встановленого у основних характеристиках кожного об'єкта конкурсу, передбачених у оголошенні про конкурс, ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом третім статті 50, абзацом 7 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», як антиконкурентні дії органу влади у вигляді надання окремим суб'єктам господарювання переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції, розпорядженням адміністративної колегії *Відділення* від 07.12.2018 №42 було розпочато розгляд справи № 02-06/21-2018.

1.Процесуальні дії

(3) За результатами розгляду Заяви 1, у зв'язку із наявністю в діях Управління інфраструктури ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом третім статті 50, абзацом 7 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» , як антиконкурентні дії органу влади у вигляді надання окремим суб'єктам господарювання переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції , з метою захисту законних підприємницьких інтересів перевізників та захисту конкуренції, керуючись статтями 12, 12-1, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року №32-р, zareєстрованого у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія *Відділення* листом від 19.03.2018 за № 02-08/440 надала Відповідачу рекомендації (далі – *Рекомендації*):

(4) 1.Вжити заходи щодо приведення розкладу руху автобусів за маршрутами Кролевець-Конотоп-Суми (через Козацьке) та Суми-Конотоп-Кролевець (через Козацьке) у відповідність до оголошення про проведення конкурсу, надрукованого у газеті «Сумщина» від 26 жовтня 2017 року №43, а саме: відправлення із м.Кролевець - о 05-55 та о 15-30; відправлення із м.Суми – о 6-20 та о 12-00.

(5) Здійснити обстеження пасажиропотоків на існуючій транспортній мережі або на окремих маршрутах чи ділянках автобусних маршрутів загального користування та складання розкладів руху автобусів за маршрутами Кролевець-Конотоп-Суми та Суми-Конотоп-Кролевець (через Козацьке) з урахуванням результатів обстеження.

(6) У відповідь на *Рекомендації* Управління інфраструктури листом від 18.04.2018 №01-16/488 наголосило на правомірності своїх дій при відкритті нових маршрутів, при проведенні конкурсу та визначенні часу відправлення автобусів за маршрутами Кролевець-Конотоп-Суми та Суми-Конотоп-Кролевець (через Козацьке); при цьому також зазначило, що на конкурс були винесені оборотні рейси, а не маршрути. Таким чином, *Рекомендації* не були прийняті до виконання та не виконані.

(7) У листопаді 2018 року ФОП Кириченко В.В. звернувся до Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) із заявою від 26.10.2018, зокрема, щодо порушення Управлінням інфраструктури його підприємницьких інтересів при перевезенні пасажирів за маршрутом Суми-Чернігів-Суми (через м.Конотоп) та невиконання *Рекомендацій*, яка була розглянута Відділенням на виконання доручення Голови Антимонопольного комітету України від 06.11.2018 №8-01/13399.

(8) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 07.12.2018 №42 було розпочато розгляд справи № 02-06/21-2018 за ознаками порушення Управлінням інфраструктури законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом третім статті 50, абзацом 7 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», як антиконкурентні дії органу влади у вигляді надання окремим суб'єктам господарювання переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

(9) Листом від 20.06.2019 №02-06/1213 Відповідачу було направлено подання з попередніми висновками у справі від 20.06.2019 за №35.

(10) Листом від 20.06.2019 №02-06/1214 Заявнику було направлено подання з попередніми висновками у справі від 20.06.2019 за №35.

2.Заявник

(11) Заявником у справі є фізична особа - підприємець Кириченко Володимир Васильович (вул.19 серпня, 11, м.Лебедин, 42200, код ідентифікаційний номер 2256704777).ФОП Кириченко В.В. здійснює господарську діяльність на ринках перевезення пасажирів автобусами на підставі ліцензії №062630 серія АД, виданої Міністерством транспорту та зв'язку України в особі Головної державної інспекції на автомобільному транспорті 13 липня 2012 року на вид господарської діяльності « надання послуг з перевезення пасажирів і небезпечних вантажів автомобільним транспортом», дозволений вид робіт - внутрішні перевезення пасажирів автобусами.

(12) Перевезення пасажирів на міжміському міжобласному автобусному маршруті загального користування Суми-Чернігів ФОП Кириченко В.В. здійснює на підставі Дозволу на перевезення пасажирів на міжміському міжобласному автобусному маршруті загального користування №001868 УП, термін дії якого – з 1 вересня 2015 року по 31 серпня 2020 року.

(13) Згідно із паспортом маршруту, прямий та зворотній рейси 703/704 виконуються щоденно ФОП Кириченко В.В.; розклад руху введений з 01.07.2002; довжина маршруту – 317 км; час сполучення - 7 год.15хв.

3.Відповідач

(14) Відповідачем у справі є Управління інфраструктури Сумської обласної державної адміністрації (код ЄДР 39291701), що є органом влади в значенні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції»; як структурний підрозділ Сумської обласної державної адміністрації діє на підставі Закону України «Про місцеві державні адміністрації»,

Положення про управління інфраструктури Сумської обласної державної адміністрації, затвердженого розпорядженням голови Сумської обласної державної адміністрації від 19.01.2018 № 31-ОД (далі – *Положення про Управління інфраструктури*).

(15) Сумська обласна державна адміністрація (далі – *Облдержадміністрація*) відповідно до статті 7 Закону України «Про автомобільний транспорт» є організатором перевезень на приміських та міжміських (внутрішньообласних) маршрутах загального користування у Сумській області. Разом з тим, розпорядженням голови *Облдержадміністрації* від 07.08.2017 №434-ОД «Про делегування повноважень організатора пасажирських перевезень» функції організатора перевезень, зокрема, на міжміських (внутрішньообласних) маршрутах загального користування у Сумській області делеговано Управлінню інфраструктури, що також закріплено *Положенням про Управління інфраструктури*.

(16) Відповідно до *Положення про Управління інфраструктури*, останнє, зокрема: виконує делеговані *Облдержадміністрацією* повноваження:

- організатора пасажирських перевезень на міжрайонних приміських і міжміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території області;
- формує у приміському та міжміському сполученні мережу автобусних маршрутів загального користування, що не виходять за межі області, та здійснює в межах, визначених чинним законодавством, контроль за додержанням на території області правил транспортного обслуговування.

4.Опис ринку, на якому відбулось спотворення конкуренції

(17) Згідно із матеріалами справи спотворення конкуренції відбулось на ринку послуг з перевезення пасажирів на міжміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території Сумської області, а також суміжному з ним ринку послуг з перевезення пасажирів на міжміських автобусних маршрутах загального користування, що виходять за межі території Сумської області, на яких (на ділянках яких) здійснюються перевезення пасажирів із м.Суми до м.Конотоп та у зворотному напрямку; із м.Кролевець до м.Суми (через м.Конотоп) та у зворотному напрямку.

(18) При цьому варто зазначити, що згідно із даними про відправлення автобусів із автостанцій (далі – АС) ТОВ «Сумиоблавтотранс» (далі – Товариство), наявними на сайті Товариства в мережі Інтернет, у 2017 році (до 12 жовтня) існувало:

- 6 рейсів (в окремі дні 7) Суми-Кролевець (і у зворотному напрямку) (через м.Глухів, через с.Ворголь та через с.Ярославець);
- 5 рейсів, що з'єднували м. Кролевець і м. Конотоп (як у прямому, так і у зворотному напрямку), в тому числі 2 рейси за маршрутом Кролевець – Конотоп (через Козацьке) (і 2 у зворотному напрямку);
- 29 щоденних рейсів, що з'єднували м.Суми та м.Конотоп (як у прямому, так і у зворотному напрямку);
- 8 рейсів за маршрутом Конотоп-Козацьке (і 8 у зворотному напрямку) .

(19) При цьому через м.Конотоп пролягали міжміські автобусні маршрути загального користування, що виходять за межі території Сумської області, а саме: Харків –Кролевець (через Суми)та Кролевець-Харків, Суми-Чернігів та Чернігів-Суми.

Перевезення пасажирів на міжміських маршрутах, що з'єднують м.Суми і м.Конотоп, за даними ТОВ «Сумиоблавтотранс», наданими на вимогу голови *Відділення* від 14.02.2010 №02-10/330(лист від 22.02.2019 №1-02/85), здійснювали:

по маршруту Суми-Конотоп-Суми (через с.Терни)- ПП «Согор», фізична особа-підприємець Брязкун В.М., фізична особа-підприємець Мовчан Г.Б., ТОВ «Сумське АТП - 15927»;

по маршруту Конотоп-Суми-Конотоп (через с.Терни) – ПП Корунд-С», ТОВ «Конотопавтотранс 15961»;

по маршруту Суми-Конотоп-Суми (через м.Буринь) - ПП «Компол»;

по маршруту Конотоп-Суми-Конотоп (через м.Буринь) - фізична особа-підприємець Андрієв В.І.

по маршруту Чернігів - Суми - фізична особа –підприємець Кириченко В.В.;

по маршруту Кролевець- Харків – фізична особа-підприємець Калуженов В.В.

(20) Згідно із розкладом руху, відправлення автобусів із м.Конотоп до м.Суми здійснювалось:

Конотоп-Суми (через Терни) – 04-30, 05-15, 06-00, 07-00, 08-50, 09-20, 10-00, 12-20, 14-50, 15-40, 17-25, 17-50;

Конотоп-Суми (через Буринь) - 05-35, 07-15, 9-15,10-45, 14-40, 18-00;

Конотоп - Суми – 07-50, 10-55, 11-30, 12-50, 16-15, 17-00, 18-30, 19-30, 19-50;

Чернігів – Суми - 10-15 та 13-50;

Кролевець- Харків – 14-15.

(21) Перевезення пасажирів по маршрутам, що з'єднують м.Кролевець і м.Конотоп, здійснювали:

ФОП Пешевець С.В. – Шостка-Ромни (через Конотоп);

ФОП Шишканов Д.А.- Конотоп-Кролевець;

ПП «Корунд-С» - Кролевець-Конотоп;

ФОП Калуженов В.В. – Кролевець - Харків.

(22) Слід зазначити, що перевезення пасажирів по маршрутам Кролевець - Конотоп (через Козацьке) о 7-30 та об 11-30 та Кролевець - Конотоп (через Любитове) о 12-30 понад 10-ти років здійснювались ПП «Корунд-С». З 2015 року маршрут Кролевець - Конотоп (через Козацьке) продовжував обслуговувати ПП «Корунд-С» на підставі договору від 11.09.2015 №054/15 (з терміном дії до 13 вересня 2020 року), а на маршруті Кролевець - Конотоп (через Любитове) призначено перевізника ФОП Шишканова Д.А., з яким *Організатор перевезень* уклав договір від 11.09.2015 №059/15 (з терміном дії до 13 вересня 2020 року)(лист ТОВ «Сумиоблавтотранс» від 22.02.2019 №1-02/85).

(23) Час відправлення по маршрутам, що з'єднують м.Кролевець із м.Конотоп, було визначено:

Кролевець – Конотоп (через Козацьке) - 07-30 та 11-30;

Шостка - Ромни (через Конотоп) -08-50;

Кролевець-Конотоп (через Любитове) -12-30 та 18-00;

Кролевець - Харків - 12-45.

(24) Відправлення по маршрутам, що з'єднують м.Кролевець із м.Суми, було визначено:

Кролевець-Суми (через Воргол) – 05-50 та 15-15;

Кролевець-Суми – 06-40;

Кролевець – Суми (через Мутин) – 11-30;

Кролевець-Харків – 12-45;

Кролевець-Суми (через Глухів) -13-55.

(25) Перевезення пасажирів по маршрутам, що з'єднують м.Кролевець з м.Суми (і у зворотному напрямку) здійснювались перевізниками:

ФОП Сиротенком О.П. – Кролевець – Суми, час відправлення о 06-40, о 15-15;

ФОП Колесником І.А. – Суми-Кролевець (через Воргол), час відправлення о 10-25;

ФОП Слободяник Ю.Б. – Суми-Кролевець (через Глухів), час відправлення о 06-40;

ФОП Пікулицьким М.Г. – Суми-Кролевець (через Воргол), час відправлення о 05-55;

ФОП Калуженов В.В.– Кролевець-Харків (пролягає через м.Конотоп, м.Суми), час відправлення о 12-45.

(26) Про рівень попиту на перевезення за вказаними міжміськими маршрутами свідчать дані ТОВ «Сумиоблавтотранс» . За інформацією Товариства, наданою на вимогу голови

Відділення від 15.01.2019 №02-10/109 (лист від 28.01.2019 №1/-02-43), **протягом вересня 2017 року, тобто за 30 днів** було продано АС Кролевець (з відправленням із м.Кролевець):

до с.Козацьке

- лише 3 квитка на рейс із відправленням об 11-30 (Кролевець - Конотоп (через Козацьке)) (ПП «Корунд-С»);

до м. Конотоп

- лише 1 квиток на рейс із відправленням о 07-30 (Кролевець - Конотоп (через Козацьке)) (ПП «Корунд-С»);

- лише 18 квитків на рейс із відправленням о 8-50 (Шостка-Ромни (через Конотоп)) (ФОП Пешевець В.Ф.);

- лише 38 квитків на рейс із відправленням об 11-30 (Кролевець- Конотоп (через Козацьке))(ПП «Корунд-С»);

- лише 5 квитків на рейс із відправленням о 12-30 (Кролевець- Конотоп (через Любитове))(ФОП Шишканов Д.А.);

- лише 2 квитки на рейс із відправленням о 12-45 (Кролевець - Конотоп (через Любитове))(ФОП Шишканов Д.А.);

- лише 7 квитків на рейс із відправленням о 14-45 (Глухів – Конотоп) (ПП «Корунд-С»);

до м.Суми

- 144 квитка на рейс о 5-50 (Кролевець-Суми (через Воргол)) (від 0 до 14 за рейс)(ФОП Голенка С.Л.);

- 72 квитка на рейс о 06-40 (Кролевець – Суми) (від 0 до 11 за рейс)(ФОП Сиротенко О.П.);

- 48 квитків на рейс об 11-30 (Кролевець-Суми (через Мутин)) (від 0 до 6 за рейс)(ФОП Пікулицький М.Г.);

- 48 квитків на рейс о 12-45 (Кролевець-Харків) (від 0 до 6 за рейс)(ФОП Калуженов В.В.);

- 37 квитків на рейс о 13-55 (Кролевець- Суми (через Глухів)) (від 0 до 5 за рейс)(ФОП Слободяник Ю.Б.);

- 64 квитка на рейс о 15-15 (Кролевець-Суми (через Воргол)) (від 0 до 10 за рейс)(ФОП Колесник І.О.).

(27) При цьому АС Конотоп у вересні 2017 року, тобто, за 30 днів було продано (з відправленням із м.Конотоп):

до м.Суми

135 квитків на рейс о 04-30 (Конотоп-Суми (через Терни))(від 1 до 9 за рейс)(ПП «Корунд-С»);

313 квитків на рейс о 05-15 (Конотоп-Суми (через Терни)) (від 0 до 20 за рейс)(ПП «Корунд-С»);

27 квитків на рейс о 05-35 (Конотоп-Суми (через Буринь)) (від 0 до 5 за рейс)(ФОП Андропова В.І.);

456 квитків на рейс о 06-00 (Конотоп-Суми (через Терни)) (від 3 до 29 за рейс)(ФОП «Корунд-С»);

554 квитка на рейс о 7-00 (Конотоп-Суми (через Терни)) (від 3 до 30 за рейс)(ФОП «Корунд-С»);

42 квитка на рейс о 07-15 (Конотоп-Суми (через Буринь)) (від 0 до 8 за рейс);

420 квитків на рейс о 07-50 (Конотоп-Суми (через Терни)) (від 4 до 18 за рейс)(ПАТ «Конотопавтотранс 15961»);

196 квитків на рейс о 08-25 (Конотоп-Суми) (від 0 до 21 за рейс);

5 квитків на рейс о 09-15 (Конотоп-Суми (через Буринь)) (від 0 до 1 за рейс)(ПП «Компол»);

84 квитка на рейс о 09-20 (Конотоп-Суми (через Терни)) (від 0 до 11 за рейс)(ФОП Брязкун В.М.);
220 квитків на рейс о 10-00 (Конотоп-Суми (через Терни)) (від 1 до 16 за рейс)(ПП «Корунд-С»);
10 квитків на рейс о 10-15 (Чернігів-Суми) (0 до 2 за рейс);
7 квитків на рейс о 10-45(Конотоп-Суми (через Буринь)) (від 0 до 2 за рейс)(ФОП «Ващенко Н.В.»);
79 квитків на рейс о 10-55 (Конотоп-Суми) (від 0 до 10 за рейс);
95 квитків на рейс о б 11-30 (Конотоп-Суми) (від 0 до 8 за рейс)(ФОП Мовчан Г.Б.);
200 квитків на рейс о 12-20 (Конотоп-Суми) (від 0 до 15 за рейс)(ФОП «Корунд-С»);
124 квитка на рейс о 12-50 (Конотоп-Суми) (від 0 до 17 за рейс)(ТОВ «Сумське АТП 15927»);
124 квитка на рейс о 13-50 (Чернігів - Суми)(від 0 до 14 за рейс)(ФОП Кириченко В.В.);
65 квитків на рейс о 14-15 (Кролевець-Харків) (від 0 до 7 за рейс)(ФОП Калуженов В.В.);
2 квитка на рейс о 14-40 (Конотоп-Суми (через Буринь)) (від 0 до 1 за рейс)(ФОП Андропова В.І.);
171 квиток на рейс о 14-50 (Конотоп-Суми (через Терни)) (від 0 до 11 за рейс)(ПП «Корунд-С»);
181 квиток на рейс о 15-40 (Конотоп-Суми (через Терни)) (від 0 до 25 за рейс)(ПП «Корунд-С»);
14 квитків на рейс о 15-55 (Ромни-Конотоп-Суми) (0 до 8 за рейс);
147 квитків на рейс о 16-15 (Конотоп-Суми) (від 0 до 18 за рейс);
131 квиток на рейс о 17-00 (Конотоп-Суми) (від 0 до 19 за рейс)(ФОП Мовчан Г.Б.);
106 квитків на рейс о 17-50 (Конотоп-Суми (через Терни)) (від 0 до 19 за рейс)(ФОП Брязкун В.М.);
18 квитків на рейс о 18-00 (Конотоп-Суми) (від 0 до 18 за рейс);
88 квитків на рейс о 18-30 (Конотоп-Суми) (від 0 до 17 за рейс);
4 квитка на рейс о 19-00 (Конотоп-Суми (через Буринь)) (0-1 за рейс)(ФОП Ващенко Н.В.);
48 квитків на рейс о 19-30 (Конотоп-Суми) (від 0 до 8 за рейс);
19 квитків на рейс о 19-50 (Конотоп-Суми) (від 0 до 5 за рейс)(ТОВ «Сумське АТП 15927».

(28) Як впливає із наведених даних, в середньому в розрахунку на 1 рейс наповнюваність місткості автобусів є низькою (місткість автобусів в усіх випадках за умовами конкурсів не менше 18 місць).

(29) Отже, до жовтня 2017 року можливість дістатися із м.Кролевець до с.Козацьке (і у зворотному напрямку), із м.Кролевець до м.Конотоп (і у зворотному напрямку), із м.Кролевець до м.Суми (і у зворотному напрямку), а також із м.Конотоп до с.Козацьке (і у зворотному напрямку), із м.Конотоп до м.Суми (і у зворотному напрямку) існувала, оскільки була достатня пропозиція послуг з перевезення пасажирів за цими маршрутами (як свідчать наведені дані, пропозиція в основному перевищувала попит).

(30) Разом з тим, з 12 жовтня 2017 року ФОП Замана П.І. набув право здійснювати перевезення по маршрутам Кролевець Конотоп-Суми (через Козацьке) та Суми-Конотоп-Кролевець (через Козацьке) поза конкурсом, на підставі тимчасового договору, укладеного із ним Управлінням інфраструктури, тобто, на незаконних підставах; при цьому час відправлення із м.Кролевець було визначено Управлінням інфраструктури (розкладом руху по маршруту з 03.10.2017 по 02.01.2018) : о 5-55 та о 12-00; відправлення із м.Суми - о 06-20 та 15-30 (паспорти маршрутів №636 від 28.09.2017, надані Управлінням інфраструктури листом від 18.04.2019 №01-16/585).

(31) З 5 грудня 2017 року такі перевезення здійснюються ним згідно із договорами про організацію перевезень, відповідно, від 05.12.2017 за №055/17 та від 05.12.2017 за №056/17, укладеними за результатами проведення 30.11.2017 конкурсу.

(32) Звертає на себе увагу той факт, що, як зазначено вище, на час запровадження перевезень пасажирів по маршруту Кролевець - Конотоп-Суми (через Козацьке), зокрема, о 12-00, існував рейс з часом відправлення із м.Кролевець об 11-30 по маршруту Кролевець - Конотоп (через Козацьке), що до цього багато років обслуговувався ПП «Корунд-С», та рейс з часом відправлення із м.Кролевець об 11-30 по маршруту Кролевець - Суми (через Мутин), що обслуговувався ФОП Пікулицьким М.Г.; із м.Конотоп здійснювалось перевезення пасажирів на приміському маршруті Конотоп - Козацьке з часом відправлення 5-50, 6-30, 7-55, 9-00, 11-00, 11-50, 13-10, 14-10, 16-00.

(33) Згодом після того, як *Організатором перевезень* було проведено конкурс на перевезення пасажирів за нововведеними маршрутами Кролевець – Конотоп - Суми (через Козацьке) та Суми – Конотоп - Кролевець (через Козацьке) (далі - *нові маршрути*) та ФОП Замана П.І. як переможець конкурсу розпочав перевезення пасажирів за *новими маршрутами*, ситуація на задіяних ринках послуг з перевезення пасажирів на міжміських автобусних маршрутах загального користування змінилась, оскільки здійснення підприємницької діяльності інших перевізників, які у попередні роки на конкурентних засадах здобули право на перевезення пасажирів на маршрутах, що частково співпадають із *новими маршрутами*, тобто мають спільні ділянки (далі - *паралельні маршрути*) та при цьому близький час відправлення в одному напрямку, суттєво погіршилась.

5.Правова кваліфікація дій Відповідача

5.1.Законодавче регулювання діяльності на ринку послуг з перевезення пасажирів на міжміських автобусних маршрутах загального користування

(34) Відповідно до статті 6 Закону України «Про автомобільний транспорт» обласні державні адміністрації формують у приміському та міжміському сполученні мережу автобусних маршрутів загального користування, що не виходять за межі території області, та здійснюють в межах своїх повноважень контроль за дотриманням законодавства у сфері автомобільного транспорту на відповідній території, а відповідно до статті 7 Закону України «Про автомобільний транспорт» виступають організаторами перевезень на приміських та міжміських (внутрішньообласних) маршрутах загального користування у відповідній області.

(35) Як зазначено вище, Сумська обласна державна адміністрація делегувала повноваження організатора перевезень на приміських та міжміських (внутрішньообласних) маршрутах загального користування у Сумській області Управлінню інфраструктури.

(36) За визначенням (стаття 1 Закону України «Про автомобільний транспорт»), *регулярні пасажирські перевезення* – перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування за умовами, визначеними паспортом маршруту, затвердженим в установленому порядку органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування (або уповноваженими органами Договірних Сторін у разі міжнародних перевезень).

(37) Згідно із вимогами статті 43 Закону України «Про автомобільний транспорт» (далі – Закон), визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування здійснюється виключно на конкурсних засадах. Інших законних способів вступу перевізників на ринок пасажирських перевезень на певному маршруті, наприклад, через укладення тимчасових договорів із перевізником, не існує.

(38) На конкурс виносяться маршрути із затвердженими паспортами.

(39) Порядок проведення зазначених конкурсів згідно із статтею 44 Закону визначає Кабінет Міністрів України та регламентується Порядком проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.2008 за №1081. Зокрема, на кінець 2017 року діяв

порядок із змінами, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 21.05.2009 №525, від 17.07.2009 №776, від 03.12.2009 №1310, від 21.07.2010 №609, від 10.08.2011 №849, від 29.06.2011 №953, від 08.04.2013 №233, від 04.02.2016 №100та від 22.03.2017 №161) (далі - *Порядок проведення конкурсу*). Цей Порядок є обов'язковим для виконання органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами організаціями, залученими на договірних умовах для організації забезпечення проведення конкурсів, конкурсними комітетами та автомобільними перевізниками.

(40) При цьому відповідно до статті 44 Закону України «Про автомобільний транспорт» організатор перевезень зобов'язаний, зокрема:

- проводити конкурс на перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування;

- забезпечувати укладання договору на автобусних маршрутах загального користування із автомобільним перевізником - переможцем конкурсу на відповідних автобусних маршрутах загального користування та забезпечувати контроль за виконанням ними умов договору.

(41) Автомобільний перевізник – переможець конкурсу повинен самостійно забезпечувати перевезення. Договір з переможцем конкурсу (або дозвіл) організатори перевезень укладають (або надають) на термін від трьох до п'яти років.

(42) Статтею 43 Закону також визначено, що **об'єктом конкурсу можуть бути: маршрут (кілька маршрутів), оборотний рейс (кілька оборотних рейсів). На конкурс виносяться маршрути із затвердженими паспортами.**

(43) Відповідно до статті 44 Закону України «Про автомобільний транспорт» до обов'язкових умов конкурсу на перевезення пасажирів належить, зокрема :

визначена органами виконавчої влади (на приміських та міжміських маршрутах) обґрунтована структура парку автобусів, що працюватимуть на маршруті загального користування, за пасажиромісткістю, класом, технічними та екологічними показниками; державні соціальні нормативи у сфері транспортного обслуговування населення.

(44) Аналогічні вимоги містять Правила надання пасажирського автомобільного транспорту, затверджені постановою Кабінет Міністрів України від 18.02.1997 №176 (пункт 31-1), які передбачають, що організатор регулярних перевезень визначає умови перевезень, до яких належать:

визначена, зокрема, органами виконавчої влади структура парку автобусів, що здійснюють перевезення на маршруті загального користування, **виходячи з їх пасажиромісткості, класу, технічних та екологічних характеристик;**

соціальні нормативи у сфері транспортного обслуговування населення.

(45) Як встановлено статтею 45 Закону України «Про автомобільний транспорт», у конкурсі на визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування можуть брати участь автомобільні перевізники, які мають ліцензію на той вид послуг, що виносять на конкурс, на законних підставах використовують у достатній кількості сертифіковані автобуси відповідного класу, відповідають вимогам статті 34 Закону (виконувати вимоги Закону, утримувати транспортні засоби в належному технічному і санітарному стані, забезпечувати проведення медичного контролю стану здоров'я водіїв тощо).

(46) Пунктом 28 *Порядку проведення конкурсу* визначено, що організатор або робочий орган публікує в друкованих засобах масової інформації не пізніше ніж за 30 календарних днів до початку конкурсу оголошення про конкурс (крім друкованих оголошення може бути розміщено також в інших засобах масової інформації), яке повинне містити таку інформацію:

1) найменування організатора та робочого органу;

2) порядковий номер та основні характеристики **кожного об'єкта конкурсу:**

на міжміському маршруті - **номер рейсу**, початковий та кінцевий пункти маршруту, протяжність, час відправлення з кінцевих пунктів та прибуття до них, особливості періодичності виконання перевезень, рекомендовану кількість зірочок за параметрами комфортності;

- 3) умови конкурсу;
- 4) порядок одержання необхідної інформації про об'єкт конкурсу;
- 5) кінцевий строк прийняття документів для участі в конкурсі;
- 6) найменування організації, режим її роботи та адреса, за якою подаються документи для участі в конкурсі;
- 7) місце та дата одержання бланків документів для участі в конкурсі;
- 8) місце, дата та час початку проведення засідання конкурсного комітету;
- 9) розмір плати за участь у конкурсі;
- 10) телефон для довідок (електронна адреса або адреса веб-сайту) з питань проведення конкурсу.

(47) При цьому, як вимагається *Порядком проведення конкурсу*, для участі у конкурсі автомобільний перевізник подає на кожний об'єкт конкурсу окремо заяву за формою, визначеною згідно з додатками 1 або 2, і такі документи:

- 1) нотаріально завірену копію ліцензії на право надання послуг з перевезень пасажирів (може подаватися в одному примірнику, якщо перевізник-претендент бере участь у кількох конкурсах, які проводяться на одному засіданні);
- 2) перелік транспортних засобів, які пропонуються до використання на автобусному маршруті, із зазначенням марки, моделі, пасажиромісткості (з відміткою "з місцем водія/без місця водія"), VIN-коду транспортного засобу, державного номерного знака, року випуску транспортного засобу;
- 3) копії ліцензійних карток на кожний автобус, який пропонується до використання на автобусному маршруті;
- 4) документ, що підтверджує внесення плати за участь у конкурсі, із зазначенням дати проведення конкурсу;
- 5) копії свідоцтв про реєстрацію транспортних засобів або тимчасових реєстраційних талонів автобусів, що пропонуються до використання на маршруті;
- 6) копію документа, що підтверджує проведення процедури санації (за умови проведення санації);
- 7) перелік транспортних засобів, пристосованих для перевезення осіб з обмеженими фізичними можливостями, які пропонуються для роботи на автобусному маршруті, або письмова інформація про їх відсутність;
- 8) анкету (відповідно до пункту 32 *Порядку проведення конкурсу*);
- 9) копія штатного розпису, податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, і сум утриманого з них податку (форма № 1ДФ) за останні повні два квартали.

(48) *Зазначеним нормативним документом передбачено також певні вимоги до подання заяви на конкурс. Зокрема, документи для участі в конкурсі пронумеровуються, прошиваються, підписуються уповноваженою особою перевізника-претендента та скріплюються печаткою з позначенням кількості сторінок цифрами і словами; зазначені документи подаються перевізником-претендентом у двох закритих конвертах (пакетах) (конверт №1, який містить документи для участі в конкурсі, відкривається наступного дня після закінчення строку їх прийняття; конверт №2, який містить документи з інформацією про те, на який об'єкт конкурсу подає документи перевізник-претендент,- під час засідання конкурсного комітету).*

(49) У разі подання перевізником-претендентом документів для участі в кількох конкурсах, що проводяться на одному засіданні, ним робиться однакова відмітка на конвертах № 1 і 2, які стосуються одного і того ж конкурсу, що дасть змогу визначити приналежність їх одне одному.

(50) *Порядком проведення конкурсу* визначено:

«Рішення конкурсного комітету про визначення переможця конкурсу, а також перевізника-претендента, який за результатами розгляду посів друге місце, оголошується перевізникам-претендентам під час конкурсу, у 10-денний строк

оформляється протоколом, який підписується присутнім головою або заступником голови та секретарем конкурсного комітету, і подається організатору» (пункт 51).

«Організатор не пізніше ніж через 30 днів з моменту набрання чинності рішенням конкурсного комітету укладає з переможцем конкурсу договір (на міському та внутрішньообласному автобусних маршрутах) або видає дозвіл(на міжобласному автобусному маршруті)згідно з обов'язковими умовами визначеного конкурсу додатковими умовами обслуговування маршруту,наданими перевізником-претендентом. У договорі (дозволі) визначаються умови перевезень на рейсі (рейсах) та/або маршруті (маршрутах) відповідно до визначеного об'єкта конкурсу»(пункт53).

(51) Статтею 31 Закону України «Про автомобільний транспорт» визначено, що відносини автомобільного перевізника, що здійснює перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування міських, приміських та міжміських, які не виходять за межі території області (внутрішньообласні маршрути), із органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування визначаються договором про організацію перевезень пасажирів на автобусному маршруті загального користування, у якому встановлюються:перелік маршрутів загального користування, які буде обслуговувати автомобільний перевізник, умови організації перевезень, показники якості транспортного обслуговування населення, термін роботи автомобільного перевізника,зобов'язання органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо облаштування маршруту, підтримки проїзної частини автомобільної дороги та під'їзних шляхів у належному стані (тільки для міських автобусних маршрутів), розмір компенсації витрат автомобільного перевізника внаслідок перевезення пільгових пасажирів та регулювання тарифів, механізм їх виплати.

(52) Відносини автомобільного перевізника, що здійснює перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування приміських та міжміських, які виходять за межі території області (міжобласні маршрути), із органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування визначаються дозволом органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування на обслуговування автобусних маршрутів перевізника. Форму дозволу, порядок його видачі та анулювання визначає центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту.

(53) Так, на час визначення у 2015 році перевізника на міжобласному автобусному маршруті загального користування Суми-Чернігів організатором перевезень відповідно до пункту 4 *Порядку проведення конкурсу* виступало Мінінфраструктури.

(54) Згідно із вимогами статті 32 Закону України «Про автомобільний транспорт», відправлення чи прибуття автобусів приміських, міжміських та міжнародних автобусних маршрутів загального користування здійснюється тільки з автостанцій, а в разі їх відсутності - із зупинок, передбачених розкладом руху. Відносини автомобільного перевізника, що здійснює перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, із власниками автостанцій визначаються договором.

(55) Власники автостанцій зобов'язані укласти договір з автомобільним перевізником, що здійснює перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, тільки за наявності в нього договору із органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування про організацію перевезення на автобусних маршрутах загального користування(чи дозволу органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування на обслуговування маршрутів загального користування, що пролягають через цю автостанцію.

(56) Предметом договору автомобільного перевізника, що здійснює перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, з власниками автостанцій є надання послуг та виконання робіт, пов'язаних з відправленням і прибуттям пасажирів.

(57) Відповідно до статті 39 Закону України «Про автомобільний транспорт» для регулярних пасажирських перевезень необхідні такі документи:

для автомобільного перевізника - ліцензія, договір із органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування (чи їх дозвіл), паспорт маршруту, документ, що засвідчує використання автобуса на законних підставах, інші документи, передбачені законодавством України;

для водія автобуса – посвідчення водія відповідної категорії, реєстраційні документи на транспортний засіб, квитково-касовий лист, схема маршруту, розклад руху, таблиця вартості проїзду (крім міських перевезень), інші документи, передбачені законодавством України.

(58) Вимоги до паспортів автобусних маршрутів, зокрема, регулярних перевезень, процедуру розроблення, погодження та затвердження таких паспортів визначено Порядком розроблення та затвердження паспорта автобусного маршруту, затвердженим наказом Міністерства транспорту і зв'язку України від 07.05.2010 № 278 (далі – *Порядок розроблення паспорта маршруту*).

(59) Як визначено пунктом 2.1. *Порядку розроблення паспорта маршруту*, паспорт маршруту для регулярних перевезень включає:

- схему маршруту;
- характеристику маршруту, у тому числі відомості щодо усіх залізничних переїздів, через які проходить автобусний маршрут (у разі їх наявності);
- копію затвердженого організатором розкладу руху автобусів;
- графік режиму праці та відпочинку водіїв;
- таблицю вартості проїзду, затверджену перевізником;
- відомості про зміни на маршруті.

(60) У паспорті маршруту зазначають назву маршруту, яка складається з назв початкового та кінцевого пунктів маршруту (зупинок), а для приміських, міжміських автобусних маршрутів загального користування - з назв автостанцій, у разі їх відсутності - з назв зупинок, передбачених розкладом руху.

(61) Пунктом 2.4.3. *Порядку розроблення паспорта маршруту* передбачено, що для міжміських маршрутів регулярних перевезень розклад руху автобусів включає:

- **номер рейсу;**
- час відправлення автобуса з початкової зупинки, год. хв.;
- час прибуття та відправлення з проміжних зупинок, год. хв.;
- час прибуття на кінцеву зупинку, год. хв.

(62) *Порядок розроблення паспорта маршруту* (пункт 2.8.) передбачає можливість внесення змін щодо маршруту (до схеми руху, кількості, тривалості та розташування зупинок, розкладу руху тощо), які здійснюються організатором регулярних перевезень. У відомостях про зміни на маршруті зазначається інформація про всі зміни до схеми руху, кількості, тривалості та розташування зупинок, розкладу руху та інші зміни (за згодою перевізника або без згоди перевізника у випадках, передбачених законодавством). Окремі аркуші з відповідними змінами, підшиваються до паспорта маршруту з одночасним внесенням відповідної інформації до відомостей про зміни на маршруті.

(63) Затвердження паспорта нового автобусного маршруту регулярних перевезень здійснюється організатором перевезень на відповідній території (пункт 2.13 *Порядку розроблення паспорта маршруту*).

(64) При цьому варто зазначити, що до повноважень організатора перевезень належить також відкриття нових маршрутів. Механізм організації підготовки до відкриття автобусних маршрутів загального користування (крім міжнародних) та обстеження пасажиропотоків з метою вивчення попиту населення на пасажирські перевезення на міських, приміських, **міжміських автобусних маршрутах** загального користування регламентується Порядком організації перевезень пасажирів та багажу автомобільним транспортом, затвердженим

наказом Міністерства інфраструктури України від 15.07.2013 № 480 (далі – *Порядок організації перевезень пасажирів*).

(65) В пункті 1.2.*Порядку організації перевезень пасажирів* зазначено, що організація перевезень пасажирів має забезпечувати:

своєчасне, повне та якісне задоволення потреб населення в перевезенні автомобільним транспортом;

захист прав споживачів під час транспортного обслуговування;

організацію обстеження та облаштування автобусних маршрутів загального користування, що плануються для відкриття.

(66) Так, відповідно до пункту 2.1.*Порядку організації перевезень пасажирів* **організація обстеження та облаштування маршрутів, що плануються для відкриття**, покладається на організаторів пасажирських перевезень автомобільним транспортом загального користування та передбачає:

вивчення попиту населення на перевезення шляхом опитування чи обстеження пасажиропотоків на існуючій транспортній мережі або на окремих маршрутах чи ділянках автобусних маршрутів загального користування;

обстеження доріг та визначення заходів, необхідних для облаштування (до облаштування) маршрутів для безпечних перевезень пасажирів;

складання розкладів руху;

виготовлення, узгодження та затвердження схеми автобусного маршруту.

(67) Як визначено пунктом 2.2.*Порядку організації перевезень пасажирів*, вивчення попиту населення на перевезення здійснюється шляхом:

розповсюдження, збирання і опрацювання анкет;

використання та аналізування звернень юридичних і фізичних осіб;

обстеження пасажиропотоків.

(68) Розклад руху є необхідною частиною організації перевезень пасажирів на автобусних маршрутах загального користування (пункт 3.1.*Порядку організації перевезень пасажирів*).

(69) Розклад руху автобусів розробляється відповідно до вимог *Порядку організації перевезень пасажирів* (пункт 3.2.*Порядку організації перевезень пасажирів*), а саме:

- зведений - для міських, приміських, міжміських маршрутів загального користування - у формі таблиць. У ньому зазначається час відправлення автобусів з початкового, проміжних пунктів та прибуття до кінцевого пункту і, аналогічно, у зворотному напрямку;

- автостанційний - на приміських, міжміських та міжобласних (для кінцевих і проміжних пунктів маршрутів). У ньому зазначаються час прибуття та відправлення з початкового і проміжних пунктів, прибуття до кінцевого пункту, тривалість зупинок та всього рейсу (пункт 3.3.*Порядку організації перевезень пасажирів*).

(70) *Порядком організації перевезень пасажирів* (пункт 4.1.) також передбачено, що до початку здійснення перевезень пасажирів на автобусному маршруті загального користування, що відкривається, організатору пасажирських перевезень попередньо необхідно:

скоординувати розклад руху автобусів на маршруті з іншими автобусними маршрутами, а також з розкладами руху інших видів пасажирського транспорту;

провести в установленому законодавством порядку конкурс на визначення автомобільних перевізників для роботи на автобусному маршруті загального користування;

забезпечити на автобусних маршрутах загального користування контроль за рухом автобусів.

(71) При цьому **кожному маршруту** відповідним організатором пасажирських перевезень у межах його повноважень **присвоюється номер** (пункт 4.2.*Порядку організації перевезень пасажирів*).

(72) Номер і назва автобусного маршруту загального користування, що відкрився, у встановленому законодавством порядку вносяться до відповідного реєстру автобусних маршрутів організатором пасажирських перевезень на цьому маршруті (пункт 4.5.*Порядку організації перевезень пасажирів*).

(73) Вивчення пасажиропотоків проводиться з використанням табличних, облікових методів (з обробкою та моделюванням вихідної інформації) та з використанням візуального методу (пункт 5.1. *Порядку організації перевезень пасажирів*); матеріали вивчення попиту населення на пасажирські перевезення автомобільним транспортом використовуються для складання чи коригування розкладів руху автобусів (пункт 5.2. *Порядку організації перевезень пасажирів*).

(74) Для підвищення ефективності роботи автобусів на автобусному маршруті загального користування відповідний організатор пасажирських перевезень повинен здійснити такі коригувальні дії залежно від наповнюваності місткості автобусів:

більше ніж 100 % - збільшити або зменшити кількість рухомого складу шляхом заміни його типу або марок на рухомий склад більшої пасажиромісткості;

від 100 % до 80 % - збільшити кількість рухомого складу;

менше ніж 80 % - внесення змін до роботи діючого автобусного маршруту недоцільне;

50 % - зменшити кількість рухомого складу;

менше ніж 50 % - розглянути питання щодо доцільності закриття автобусного маршруту загального користування, якщо він дублюється іншими автобусними маршрутами, або у разі неможливості його закриття - щодо збитковості такого маршруту та заходів для покриття витрат на його обслуговування (6.10. *Порядку організації перевезень пасажирів*).

(75) Пунктом 6.11. *Порядку організації перевезень пасажирів* визначено, що рішення щодо коригувальних дій на автобусному маршруті загального користування приймається організатором пасажирських перевезень на підставі обстеження пасажиропотоку.

5.2. Антиконтурентні дії Відповідача

(76) Маючи намір провести конкурс на перевезення пасажирів за різними маршрутами, Управління інфраструктури розмістило у газеті «Сумщина» від 19 жовтня 2017 року №42 оголошення про проведення конкурсу на перевезення пасажирів за певним переліком маршрутів, призначеного на 30 листопада 2017 року. У черговому номері газети «Сумщина» від 26 жовтня 2017 року було надруковано оголошення про внесення змін до зазначеного оголошення такого змісту (далі – *оголошення про конкурс*):

«Повідомляємо, що управлінням інфраструктури Сумської облдержадміністрації внесені зміни до оголошення в газеті «Сумщина» від 19.10.2017 №42 по конкурсу на визначення перевізника на автобусних маршрутах, а саме: включено до переліку об'єктів конкурсу на 30.11.2017 року об'єкт №23 відповідно до форми (мовою оригіналу):

№ об'єкта	№ маршруту	Початковий та кінцевий пункти маршруту (для міжміських маршрутів)	Довжина маршруту	Для міжміських маршрутів		Періодичність виконання перевезень	Місце для сидіння
				Час відправлення з кінцевих пунктів	Час прибуття до кінцевих пунктів		
23	636	Кролевець-Конотоп-Суми (через Козацьке)	201	05-55	10-05	щоденно	від 23
				15-30	19-30		
24	636	Суми-Конотоп-Кролевець (через Козацьке)	201	06-20	10-30	щоденно	від 23
				12-00	16-05		

(77) Отже, у наведеному оголошенні про конкурс зазначено номери об'єктів конкурсу, початкові та кінцеві пункти маршруту (по об'єкту №23 початковим пунктом є Кролевець,

кінцевим – Суми; по об'єкту №24 початковим пунктом є Суми, кінцевим – Кролевець), інші характеристики, проте, **всупереч пункту 28 Порядку проведення конкурсу, серед основних характеристик кожного об'єкта конкурсу не зазначено номери рейсів**; замість цього маршрутам Кролевець-Конотоп-Суми (через Козацьке) (об'єкт конкурсу №23) та Суми-Конотоп-Кролевець (через Козацьке) (об'єкт конкурсу №24) з незрозумілих підстав присвоєно один і той же номер 636. Варто зазначити, що в такому випадку маршрут мав би називатись «Суми-Конотоп-Кролевець – Суми (через Козацьке)».

(78) Як зазначалось вище, відповідно до статті 43 Закону України «Про автомобільний транспорт» об'єктом конкурсу можуть бути: маршрут (кілька маршрутів), оборотний рейс (кілька оборотних рейсів).

(79) Варто зазначити, що за визначенням:

автобусний маршрут – шлях проходження автобуса між початковим та кінцевим пунктами з визначеними місцями на дорозі для посадки (висадки) пасажирів;

автобусний маршрут міжміський - автобусний маршрут, який з'єднує населені пункти і протяжність якого перевищує 50 км;

рейс – рух транспортного засобу від початкового до кінцевого пункту маршруту; *оборотний рейс* – рух автобуса від початкової до кінцевої зупинки маршруту і у зворотному напрямку до початкової зупинки (стаття 1 Закону України «Про автомобільний транспорт»).

(80) Тож на конкурс згідно із текстом оголошення про конкурс винесено два об'єкта у вигляді маршрутів, а саме:

об'єкт №23 - Кролевець-Конотоп-Суми (через Козацьке)

з часом відправлення з кінцевого пункту (м.Кролевець) о 05-55 та часом прибуття до кінцевого пункту (м.Суми) о 10-05 ;

з часом відправлення з кінцевого пункту (м.Кролевець) о 15-30 та з часом прибуття до кінцевого пункту (м.Суми) о 19-30;

об'єкт №24 - Суми-Конотоп-Кролевець (через Козацьке)

з часом відправлення з кінцевого пункту (м.Суми) о 06-20 та часом прибуття до кінцевого пункту (м.Кролевець) о 10-30;

з часом відправлення з кінцевого пункту (м.Суми) о 12-00 та часом прибуття до кінцевого пункту (м.Кролевець) о 16-05.

(81) Отже, Організатором перевезень на конкурс, що відбувся 30 листопада 2017 року, було винесено два маршрути (під одним номером), а не два оборотні рейси (номера рейсів всупереч приписам пункту 28 Порядку проведення конкурсу взагалі не зазначено ні в оголошенні про конкурс, ні в розкладах руху як складової паспортів цих маршрутів).

(82) Звертає на себе увагу той факт, що в Реєстрі міжміських та приміських автобусних маршрутів загального користування Сумської області (<http://dsbt.gov.ua/storinka/informaciya-pro-mizhmiski-ta-prymiski-avtobusni-marshruti-zagalnogo-korystuvannya>) на сайті Державної служби України з безпеки на транспорті (<https://drive.google.com/file/d/1Ppc4JMoDbHHj2s9wJV1vZyzqGFq739-Z/view>) в розділі «Інформація про приміські та міжміські маршрути загального користування» маршрут за №636 не значиться (наразі актуальна інформація щодо Сумської області лише станом на 04.11.2017).

(83) По об'єктам конкурсу №23 Кролевець-Конотоп-Суми (через Козацьке) та №24 Суми-Конотоп-Кролевець (через Козацьке) подав пропозиції лише один претендент – ФОП Замана П.І., що до дати проведення конкурсу (до 30 листопада 2017 року) півтора місяці (з 12.10.2017) обслуговував цей маршрут згідно із тимчасовим договором від 03.10.2017 №37 (термін дії з 03.10.2017 по **02.01.2018) (не передбаченим законодавством про автомобільний транспорт). ФОП Заману П.І. було визнано переможцем по обом об'єктам конкурсу (протокол засідання конкурсного комітету з визначення автомобільних перевізників на приміських та міжміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять з межі території області від 30.11.2017 №05-17).**

(84) ФОП Замана П.І. (м.Суми, Білопільський шлях, 23,кв.108, ідентифікаційний номер 2274412371) здійснює господарську діяльність на ринках перевезення пасажирів автобусами на підставі ліцензії №525739 серії АВ, виданої Міністерством транспорту та зв'язку України в особі Головної державної інспекції на автомобільному транспорті 05 квітня 2010 року на вид господарської діяльності « надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом відповідно до видів робіт, визначених Законом України «Про автомобільний транспорт», дозволений вид робіт - внутрішні перевезення пасажирів автобусами; внутрішні перевезення пасажирів на таксі; внутрішні перевезення пасажирів легковими автомобілями на замовлення; внутрішні перевезення вантажів вантажними автомобілями, причепами та напівпричепами; міжнародні перевезення пасажирів автобусами; міжнародні перевезення пасажирів легковими автомобілями на замовлення.

(85) Що стосується участі у конкурсі, у заяві претендента ФОП Замани П.І. на конкурс за об'єктом 23 (Кролевець-Конотоп-Суми (через Козацьке)) зазначено номер маршруту (№636) та час відправлення :

в прямому напрямку - 05 -55 , у зворотному напрямку – 15-30;

у заяві претендента на конкурс за об'єктом 24 (Суми-Конотоп-Кролевець (через Козацьке)) зазначено номер маршруту (№636) та час відправлення : в прямому напрямку - 6-20 , у зворотному напрямку - 12 -00.

(86) Договори про організацію перевезень із ФОП Заманою П.І. як переможцем конкурсу по об'єктах №23 та №24 було укладено 5 грудня 2017 року (за маршрутом Кролевець - Суми (через Козацьке)– за №055/17, за маршрутом Суми – Кролевець (через Козацьке) – за №056/17), що підтверджує факт винесення на конкурс саме таких маршрутів, а не оборотних рейсів.

(87) Зауважимо, що в цих договорах щодо предмету договору зазначено лише «право на перевезення пасажирів на автобусному маршруті Кролевець - Суми (через Козацьке)/ Суми – Кролевець (через Козацьке) ... автобусами класу I, II пасажиромісткістю від 23 місць згідно із затвердженим розкладом руху», проте не зазначено час відправлення (на відміну від інших договорів щодо організації перевезень на міжміських внутрішньообласних маршрутах загального користування, укладених Управлінням інфраструктури із переможцями конкурсів).

(88) Втім, як зазначено Заявником у Заяві1 та встановлено *Відділенням* в ході розслідування (лист ТОВ «Сумиоблавтотранс» від 13.02.2018 №1/02-214, одержаний на вимогу голови *Відділення* від 01.02.2018 за №02-10/227):

перевезення за маршрутами Суми – Конотоп - Кролевець (через Козацьке) та Кролевець - Конотоп - Суми (через Козацьке) ФОП Замана П.І. розпочав до проведення конкурсу, а саме з 12 жовтня 2017 року згідно із затвердженим розкладом руху (аналогічним тому, за яким перевезення здійснюються після проведення конкурсу) на підставі не передбаченого законодавством про автомобільний транспорт тимчасового договору від 03.10.2017 №37, укладеного Управлінням інфраструктури із ФОП Заманою П.І., що не відповідає частині другій статті 19 Конституції України, оскільки органи державної влади , їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України;

термін дії тимчасового договору від 03.10.2017 №37 - з 3 жовтня 2017 року до 2 січня 2018 року, тобто охоплює період після проведення конкурсу на перевезення по маршрутам Суми – Конотоп - Кролевець (через Козацьке) та Кролевець - Конотоп - Суми (через Козацьке) , призначений на 30 листопада 2017 року і проведений у визначений день, що означає заздалегідь визначені перспективи здійснення ФОП Заманою П.І. перевезень за цими маршрутами і після конкурсу;

час відправлення за маршрутом Кролевець – Конотоп - Суми (через Козацьке), що обслуговується ФОП Заманою П.І., із м.Кролевець - 5-55 та 12-00, що не відповідає способу викладення інформації про умови конкурсу в *оголошенні про конкурс*, згідно із яким час відправлення за об'єктом конкурсу №23 із м.Кролевець - 05-55 та 15-30.

(89) Варто зазначити, що згідно із паспортом міжміського маршруту №636 Кролевець-Конотоп-Суми (через Козацьке) від 28.09.2017 (наданий Управлінням інфраструктури листом від 18.04.2019 №01-16/585 на вимогу голови Відділення від 09.04.2019 №02-10/737) розклад руху по маршруту передбачає: відправлення із АС Кролевець о 05-55, прибуття на АС Конотоп о 7-20, прибуття АС Суми о 10-05; відправлення із АС Суми о 15-30, прибуття на АС Конотоп о 17-55, прибуття на АС Кролевець о 19-20.

(90) Паспорт міжміського маршруту №636 Суми – Конотоп - Кролевець (через Козацьке) від 28.09.2017 включає в себе розклад руху по маршруту, яким передбачено: відправлення із АС Суми о 6-20, прибуття на АС Конотоп о 8-55, прибуття на АС Кролевець 10-30, відправлення із АС Кролевець о 12-00, прибуття на АС Конотоп о 13-25, прибуття на АС Суми о 16-05.

(91) Отже, розклади руху у паспортах маршрутів Суми – Конотоп - Кролевець (через Козацьке) та Кролевець-Конотоп-Суми (через Козацьке) складено як на оборотні рейси, проте форма викладення інформації у оголошенні про конкурс свідчить про інше.

(92) Вкотре наголошуємо, що маршрутам Кролевець-Конотоп-Суми (через Козацьке) та Суми – Конотоп - Кролевець (через Козацьке) присвоєно спільний номер - 636, у розкладах руху (ні в оголошенні про конкурс, ні в паспортах маршрутів) номера рейсів не зазначено, зокрема, номери оборотних рейсів мали б бути послідовними та зазначатись через дріб.

(93) У 2014 році було розроблено Стратегію розвитку пасажирського автомобільного транспорту в Сумській області на період до 2020 року (далі – *Стратегія розвитку пасажирського автомобільного транспорту*), метою якої є забезпечення ефективного державного управління у сфері надання населенню безпечних та якісних послуг з автомобільних пасажирських перевезень. В *Стратегії розвитку пасажирського автомобільного транспорту*, зокрема, зазначено, що «проведений аналіз існуючої маршрутної мережі виявив її недоліки та необхідність її вдосконалення та оптимізації», що може бути досягнуто за рахунок вирішення проблем, зокрема, такої як завищена кількість відправлень по всім напрямкам від обласного центру, дублювання напрямків обслуговування міжміськими та приміськими маршрутами». Одним із очікуваних результатів реалізації *Стратегії розвитку пасажирського автомобільного транспорту* вважається «скорочення кількості зайвих відправлень на 15-20 %».

(94) Так, планом роботи Управління інфраструктури на 2017 рік (розміщено на відповідному сайті) було передбачено захід щодо організації пасажирських перевезень автомобільним транспортом: «Обстеження пасажиропотоку та коригування структури транспортних засобів для перевезення пасажирів на приміських та міжміських маршрутах загального користування». Очікуваним результатом мало стати «визначення оптимальної структури транспортних засобів залежно від потреб населення».

(95) Разом з тим фактичні дії Управління інфраструктури суперечать зробленим висновкам та поставленим задачам, а також вимогам *Порядку організації перевезень пасажирів*.

(96) Так, у відповіді на вимогу голови Відділення від 28.12.2017 №02-10/2292 (лист від 19.01.2018 №01-23/90) з питання щодо підстав для введення додатково до існуючих маршрутів ще нових маршрутів (Кролевець-Конотоп-Суми (через Козацьке) та Суми-Конотоп-Кролевець (через Козацьке), Управління інфраструктури зазначило: «При оголошенні конкурсу на визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування Суми-Конотоп-Кролевець (через Козацьке) (і у зворотному напрямку) брався до уваги факт відсутності місцевих автомобільних перевізників, здатних задовольнити наявний попит у пасажирських перевезеннях у напрямі обласного центру. В той же час, відповідно до основних напрямів реформування державної політики щодо забезпечення децентралізації державного управління та формування спроможних територіальних громад, визначених Стратегією сталого розвитку «Україна-2020», Сумська обласна державна адміністрація та її структурні підрозділи постійно сприяють формуванню спроможностей місцевого самоврядування та побудові ефективної системи задоволення потреб жителів

територіальних громад Сумської області , в тому числі і в належному транспортному обслуговуванні» (лист від 19.01.2018 №01-23/90).

(97) Як зазначено вище (у розділі «Опис ринку, на якому відбувається спотворення конкуренції»), на час введення нових маршрутів існувала достатня кількість паралельних маршрутів , що з'єднували м.Кролевець із с.Козацьке, із м.Конотоп та з обласним центром.

(98) До того ж, як показали дані ТОВ «Сумиоблавтотранс» про реалізацію квитків , наведені вище, потреби у введенні додатково маршрутів, які б з'єднували зазначені населені пункти, не існувало.

(99) Навпаки, зважаючи на наповнюваність місткості автобусів менше 50 % (від АС Кролевець до АВ Суми в середньому за рейс від початкової до кінцевої автостанції перевозилось від 1,2 пасажирів (Кролевець-Суми (через Глухів)) до 4,8 пасажирів (Кролевець-Суми (через Воргол)), виходячи із приписів пункту 6.10.Порядку організації перевезень пасажирів, для підвищення ефективності роботи автобусів на автобусних маршрутах загального користування Організатору перевезень належало здійснити коригувальні дії - розглянути питання щодо доцільності закриття автобусного маршруту загального користування, якщо він дублюється іншими автобусними маршрутами, або у разі неможливості його закриття - щодо збитковості такого маршруту та заходів для покриття витрат на його обслуговування.

(100) Зазначене дає підстави стверджувати, що всупереч приписам Порядку організації перевезень пасажирів, при введенні нових маршрутів Організатором перевезень вивчення попиту населення на відповідні перевезення шляхом обстеження пасажиропотоків не проводилось.

(101) Окрім того, за повідомленням Кролевецької райдержадміністрації (лист від 26.02.2018 №02-71/726), одержаним на вимогу голови Відділення, остання не зверталась ні до Облдержадміністрації, ні до Управління інфраструктури щодо запровадження нових маршрутів. Що стосується автобусного сполучення між м.Кролевець і населеними пунктами Кролевецького району, зокрема, с.Козацьке, варто зазначити, що Кролевецька районна державна адміністрація згідно із законодавством про автомобільний транспорт та пунктом 4 Порядку проведення конкурсу виступає організатором приміських автобусних перевезень, що не виходять за межі району, транспортом загального користування, а відтак, за потреби, могла запровадити такий маршрут.

(102) Варто зазначити, що час відправлення із АС Кролевець по маршруту Кролевець - Конотоп - Суми (через Козацьке) Організатором перевезень визначено 12-00, у той час, як об 11-30 відбувалось відправлення автобусів по маршруту Кролевець – Конотоп (через Козацьке) (обслуговувався ПП «Корунд-С»), тобто, по маршруту, що співпадає із маршрутом Кролевець - Суми (через Козацьке) на ділянці «Кролевець-Козацьке-Конотоп»; також об 11-30 відбувалось відправлення автобуса по маршруту Кролевець - Суми (через Мутин)(обслуговувався ФОП Пікулицьким М.Г.), тобто, по маршруту, кінцеві пункти якого співпадають із кінцевими пунктами маршруту Кролевець - Конотоп - Суми (через Козацьке).

(103) Окрім того, відправлення із зупинки «Козацьке» по маршруту Кролевець – Конотоп - Суми (через Козацьке) передбачено о 12-49, тоді як відправлення по маршруту Козацьке – Конотоп, що функціонував до цього декілька років, – о 12-55.

(104) Попри те, що по маршруту Козацьке - Конотоп станом на 01.10.2017 існували також рейси з відправленням із с.Козацьке о 06-30 та о 07-10, Організатором перевезень було визначено розклад руху по маршруту Кролевець – Конотоп-Суми (через Козацьке) так, що відправлення автобуса із с.Козацьке призначалось о 06-45.

(105) Слід зазначити, що маршрут Суми-Чернігів був запроваджений ще у 2002 році Міністерством транспорту України із існуючим до сьогодні часом відправлення із пунктів слідування ; згідно із діючим наразі паспортом маршруту розклад руху автобусів на маршруті Суми-Чернігів, затверджений першим заступником Голови, головою комісії з реорганізації Державної інспекції України з безпеки на наземному транспорті В.А.Балінім 27.07.2015, передбачає відправлення автобуса із м.Чернігів о 9-35 та прибуття на АС Конотоп о 13-30 (13-

30 - встановлений Управлінням інфраструктури час відправлення за *новим маршрутом* Кролевець-Конотоп- Суми (через Козацьке)).

(106) Автобус по маршруту Суми-Конотоп-Кролевець (через Козацьке) з відправленням о 06-20 прибуває на АС Конотоп о 08-55, а відправляється о 09-10, тоді як існував (та існує) рейс з відправленням о 09-00 по маршруту Конотоп-Козацьке.

(107) Отже, всупереч приписам пункту 4.1. *Порядку організації перевезень пасажирів*, згідно із яким до початку здійснення перевезень пасажирів на автобусному маршруті загального користування, що відкривається, організатору пасажирських перевезень попередньо необхідно скоординувати розклад руху автобусів на маршруті з іншими автобусними маршрутами, Управління інфраструктури у паспорті маршруту Кролевець - Конотоп- Суми (через Козацьке) при складанні розкладу руху жодним чином не врахувало та не скоординувало цей розклад руху автобусів з іншими автобусними маршрутами, що мають спільні ділянки чи з'єднують одні і ті ж населені пункти (Кролевець і Суми), натомість факт існування яких проігноровано.

(108) Отже, унаслідок запровадження перевезень пасажирів за *новими маршрутами* в жовтні 2017 року без проведення конкурсу шляхом розробки паспортів маршруту №636 Суми-Кролевець (через Козацьке) та маршруту №636 Кролевець-Конотоп - Суми (через Козацьке) від 28.09.2017 із затвердженим розкладом руху на період з 03.10.2017 по 02.01.2018 без попереднього вивчення пасажиропотоку на існуючих до того маршрутах (по шляху слідування від м.Кролевець до м.Суми та від м.Суми до м.Кролевець), послідуючого проведення конкурсу на перевезення пасажирів по *новим маршрутам* за визначеним розкладом руху різко та суттєво знизилась кількість пасажирів, які користувались послугами інших перевізників при перевезенні за напрямком із м.Конотоп до м.Суми, тобто тих, що придбавали квитки на АС Конотоп . Зокрема, призначення часу відправлення із м.Конотоп о 13-30 по маршруту Кролевець – Конотоп - Суми (через Козацьке) (час відправлення із АС Кролевець – 12-00 (перевізник ФОП Замана П.І.)) призвело до зниження майже вдвічі пасажиропотоку на маршруті Суми-Чернігів (введений Мінтрансом) з відправленням із м.Конотоп о 13-50 (рейс 704), **що обслуговується Заявником протягом тривалого часу (з 2002 року).**

(109) Так, якщо з 1 по 10 жовтня 2017 року кількість квитків, проданих АС Конотоп на автобус за маршрутом Суми – Чернігів з відправленням у напрямку м.Суми о 13-50, становила 85, в тому числі до м.Суми - 39, то з 1 по 10 грудня 2017 року кількість проданих квитків склала 32, в тому числі 17 – до м.Суми, тоді як на рейс 13-30 за маршрутом Кролевець – Конотоп – Суми (через Козацьке) з 1 по 10 грудня 2017 року продано 68 квитків, в тому числі до м.Суми – 30.

(110) За інформацією ТОВ «Сумиоблавтотранс» (лист від 28.01.2019 №1/02-43), наданою на вимогу голови *Відділення* від 15.01.2019 №02-10/109, кількість реалізованих квитків до м.Суми автостанцією Конотоп за грудень 2017 року склала:

- по маршруту Конотоп-Суми , відправлення о10-55- 101 (від 0 до 11 за рейс);
- по маршрут Конотоп-Суми , відправлення о11-30- 68 (від 0 до 8 за рейс);
- по маршруту Конотоп-Суми (через Терни), відправлення о12-20- 166 (від 1 до 14 за рейс);
- по маршрут Конотоп-Суми , відправлення о 12-50 - 139 (від 0 до 12 за рейс);
- по маршруту Кролевець-Конотоп - Суми (через Козацьке), відправлення о 13-30 – 93 (від 0 до 8 за рейс);
- по маршруту Чернігів - Суми , відправлення о 13-50 – 50 (від 0 до 8 за рейс);
- по маршруту Кролевець - Харків (через Конотоп, Суми) , відправлення 14-15 – 72 (від 0 до 10 за рейс).

(111) Для порівняння, якщо за вересень 2017 року на рейс 704 з відправленням о 13-50 по маршруту Суми-Чернігів реалізовано АС Конотоп 248 квитків, в тому числі 124 квитка до м.Суми, то в грудні 2017 року, відповідно, 106 та 50; на рейс о 14-15 по маршруту Кролевець-Харків за вересень 2017 року реалізовано АС Конотоп 217 квитків, в тому числі 65 до м.Суми,

то в грудні 2017 року, відповідно, 118 та 72. При цьому квитків на рейс з відправленням о 13-30 по маршруту Кролевець-Конотоп-Суми (через Козацьке) у грудні 2017 року АС Конотоп було продано 182, в тому числі 93 до м.Суми.

(112) Такий стан речей став підставою для звернення ФОП Кириченко В.В. із заявою про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, позаяк внаслідок антиконкурентних дій Управління інфраструктури, спрямованих на користь ФОП Замани П.І., господарська діяльність Заявника стала збитковою, оскільки витрати на здійснення рейсів по маршруту Суми-Чернігів не покривались доходами від перевезення пасажирів за цим маршрутом.

(113) Унаслідок створення переваг фізичній особі-підприємцю Замані П.І. негативні наслідки для господарської діяльності мали також інші перевізники, що здійснювали пасажирські перевезення на *паралельних маршрутах*.

(114) Так, рейси по маршруту Кролевець - Конотоп (через Козацьке), які на підставі договору від 11.09.2015 за №054/15 виконувались ПП «Корунд-С» (з терміном дії до 13.09.2020) тимчасово припинено з 08.02.2018 до 01.04.2018, проте станом на дату надання ТОВ «Сумиоблавтотранс» інформації перевезення не відновлено (лист ТОВ «Сумиоблавтотранс» від 24.04.2019 №1/02-155, наданий на вимогу голови *Відділення* від 15.04.2019 №02-10/847). Слід зазначити, що час відправлення за цим маршрутом було визначено : 07-30 та 11-30; зазначений маршрут обслуговувався ПП «Корунд-С» понад 10 років.

(115) За повідомленням Управління інфраструктури (лист від 18.04.2019 №01-16/469, наданий на вимогу голови *Відділення* від 21.03.2019 №02-10/617) , ТОВ «Сумське автотранспортне підприємство 15927» у червні 2018 року листом від 21.06.2018 №17 ініціювало дострокове розірвання договорів з *Організатором перевезень*, зокрема, договору від 20.12.2016 №093/16 щодо перевезень по маршруту Суми-Конотоп, відправлення за яким із АС Конотоп здійснювались о 12-50 та о 19-50 (у зв'язку із припиненням господарської діяльності товариства), але конкурс щодо перевезень за цим маршрутом станом на дату надання інформації не оголошувався, що підтверджує перевищення пропозиції послуг пасажирських перевезень над попитом у зазначеному напрямку, що існувало і до введення *нових маршрутів*.

(116) Також з 21.12.2018 Управлінням інфраструктури з ініціативи перевізника достроково було припинено дію договору про організацію перевезень від 27.09.2018 №45 з ПП «Согор», що здійснював перевезення по маршруту Суми-Конотоп (з часом відправлення з АС Суми о 8-30 та о 17-00).

(117) Окрім того, на підставі повідомлення перевізника ФОП Калуженова В.В. рейси по маршруту Кролевець-Харків (маршрут пролягає через м.Конотоп та м.Суми) у 2019 році виконуються не щоденно, як раніше, а по окремим дням (відправлення із м.Кролевець о 12-45, із м.Конотоп – о 14-15): в прямому сполученні – неділя, в зворотному – п'ятниця, на інші дні продаж квитків автостанціями припинено (лист ТОВ «Сумиоблавтотранс» від 24.04.2019 №1/02-155). Як зазначалось вище, відправлення по зазначеному маршруту раніше здійснювалось щоденно.

(118) Характерним є ігнорування звернення ФОП Кириченко В.В., який, як свідчать матеріали Заяви 1, звертався до Сумської обласної державної адміністрації (лист від 03.11.2017), в яком зазначено:

«Крім грубого порушення чинного законодавства при відкритті додаткових рейсів маршруту Суми-Конотоп-Кролевець ч/з Козацьке в частині безпідставного укладення тимчасового договору на перевезення та без проведення обстеження пасажиропотоку на даному маршруті, Управлінням інфраструктури облдержадміністрації проігноровано виконання розпорядження голови Сумської обласної державної адміністрації від 15.07.2008 №489, яким визначено, що маршрутна мережа Сумської області практично сформована і задовольняє потреби населення в перевезеннях»(мовою оригіналу).

(119) При цьому ФОП Кириченко В.В. просив *«негайно анулювати (скасувати) укладений Управлінням інфраструктури договір на перевезення пасажирів на маршруті Суми-Конотоп-Кролевець ч/з і заборонити виставляти його на конкурс, тому що існуюча щільність рейсів автобусів з сум до Конотопа та у зворотному напрямку і без цих додаткових рейсів не*

забезпечує ефективне наповнення автобусів пасажирами і для відкриття додаткових рейсів немає ніякої необхідності»(мовою оригіналу).

(120) У відповідь на це звернення *Облдержадміністрація* зазначила, що «введення додаткових рейсів за маршрутом Суми-Конотоп- Кролевець (через Козацьке) дасть можливість забезпечити якісне транспортне обслуговування жителів Кролевецької об'єднаної територіальної громади і в цілому Кролевецького району» (лист від 04.12.2017 №01-2911213 за підписом заступника голови *Облдержадміністрації* був підготовлений Управлінням інфраструктури).

(121) Слід зазначити, що унаслідок внесення постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 за №240, яка набула чинності з 06.05.2015, змін до постанови Кабінету Міністрів України від 25.12.1996 за №1548 «Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)», тарифи на перевезення пасажирів і багажу автобусами, які працюють у звичайному режимі руху, в приміському та міжміському (внутрішньообласному) сполученні виведені із під державного регулювання, тобто, автомобільним перевізникам надано право самостійно встановлювати вартість проїзду на зазначених маршрутах.

(122) За інформацією ТОВ «Сумиоблавтотранс», наданою на вимогу голови *Відділення* (лист від 30.05.2019 №1/02-204), вартість квитка від м.Конотоп до м.Суми становила у грудні 2017 року:

по маршруту Суми-Чернігів, встановлена перевізником ФОП Кириченком В.В., - 90,32 грн.;

по маршруту Кролевець-Конотоп-Суми (через Козацьке), встановлена перевізником ФОП Заманою П.І., - 91,83грн. (до 08.12.2017 - 84,59 грн.);

по маршруту Кролевець-Харків (через м.Конотоп, м.Суми), встановлена перевізником ФОП Калуженовим В.В., - 97,64грн.

(123) Наразі вартість квитка від м.Конотоп до м.Суми, встановлена:

перевізником ФОП Кириченком В.В. по маршруту Суми-Чернігів, становить 107,17 грн.;

перевізником ФОП Заманою П.І. по маршруту Кролевець-Конотоп- Суми (через Козацьке) складає 114,70 грн.;

перевізником ФОП Калуженовим В.В. по маршруту Кролевець-Харків складає 109,94 грн.(дані сайту ТОВ «Сумиоблавтотранс» [https //bus.sumy.ua](https://bus.sumy.ua)).

(124) За інформацією ТОВ «Сумиоблавтотранс» (лист від 30.05.2019 №1/02-204), протягом березня 2019 року АС Конотоп було продано всього квитків по маршруту, в тому числі до м.Суми:

по маршруту Кролевець -Конотоп- Суми (через Козацьке), відправлення о 13-30 – 369, в тому числі 146;

по маршруту Чернігів - Суми, відправлення о 13-50 – 99, в тому числі 49;

по маршруту Кролевець - Харків (через Конотоп, Суми), відправлення 14-15 – 40, в тому числі 23.

(125) Попри те, що паспортами маршрутів Суми-Кролевець (через Козацьке) та Кролевець-Суми (через Козацьке), а саме розкладами руху автобусів по маршрутам на період з 11.01.2018 по 10.01.2023 передбачено відправлення із АС Кролевець о 12-00, з 24.06.2018 *Організатором перевезень* час відправлення змінено на 11-50 (що не потягло змін в частині часу відправлення на шляху слідування, зокрема, із АС Конотоп).

(126) За визначенням статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», **конкуренція** - змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

(127) Статтею 42 Конституції України визначено, що держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності, не допускається неправомірне обмеження конкуренції.

(128) Приписами частини другої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи влади, органи місцевого самоврядування зобов'язано сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій (бездіяльності), які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

(129) Матеріали розгляду справи свідчать про те, що ФОП Замана П.І. здобув переваги у конкуренції не завдяки власним досягненням, а унаслідок додаткових, кращих, порівняно із загальними умовами, можливостей для господарювання, які були забезпечені йому *Організатором перевезень* на усіх етапах ведення *нових маршрутів*. Надані органом влади переваги, як наслідок, створили привілейовану позицію зазначеного перевізника на ринку послуг з перевезення пасажирів на міжміських (внутрішньообласних) маршрутах загального користування, які з'єднують м.Кролевець із м.Конотоп та м.Суми, м.Конотоп із м.Суми, та на ринку послуг з перевезення пасажирів на міжміських маршрутах загального користування, що виходять за межі області (на дільниці, що з'єднує м.Конотоп та м.Суми), та мали негативні наслідки для гравців цих ринків.

(130) В ході розгляду справи встановлено, що Управління інфраструктури протягом 2013-2017 років в оголошеннях про проведення конкурсів на перевезення пасажирів на міжміських внутрішньообласних маршрутах всупереч вимогам пункту 28 *Порядку проведення конкурсу* не зазначало номери рейсів, із-за чого втрачалась однозначність опублікованої інформації про визначений *Організатором перевезень* розклад руху на об'єкті конкурсу. Разом з тим, такі підходи застосовувались до усіх претендентів. Таким чином, факт погодження Управлінням інфраструктури часу відправлення за кожним із об'єктів конкурсу (об'єкт №23 та №24), відмінного від встановленого у основних характеристиках кожного об'єкта конкурсу, передбачених у *оголошенні про конкурс*, саме із претендентом ФОП Заманою П.І. не доведено.

6.Заперечення Відповідача та їх спростування

(131) На подання з попередніми висновками у справі, яке було надіслано сторонам у справі, Відповідач своїх заперечень не надав.

7.Пояснення та/або зауваження Заявника

(132) На подання з попередніми висновками у справі Заявник не надав пояснень чи зауважень.

8.Остаточні висновки адміністративної колегії Відділення

(133) Таким чином, доказами, зібраними у справі, доводиться (за відсутності заперечень Відповідача) висновок *Відділення* про те, що дії Відповідача, які полягали у сприянні підприємницькій діяльності ФОП Замани П.І., шляхом введення нових маршрутів Кролевець-Конотоп-Суми (через Козацьке) та Суми-Конотоп-Кролевець (через Козацьке) без вивчення попиту населення на перевезення шляхом опитування чи обстеження пасажиропотоків, надання права ФОП Замані П.І. обслуговувати зазначені маршрути за існуючим наразі розкладом руху з 12 жовтня 2017 року на підставі не передбаченого законодавством тимчасового договору з терміном дії до 2 січня 2018 року, що на місяць перевищує дату проведення відповідного конкурсу (30 листопада 2017 року), є антиконкурентними діями органу влади, передбаченими пунктом третім статті 50, абзацом 7 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», які стосуються надання окремим суб'єктам господарювання переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить до спотворення конкуренції.

(134) Такі дії Відповідача заборонені відповідно до частини 3 статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

(135) Ураховуючи викладене, керуючись статтями 7,14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року №32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 р. №291/5482 (із змінами), та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правил розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року №5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 6 травня 1994р. за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року №169-р) (із змінами), адміністративна колегія Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1.Визнати дії Управління інфраструктури Сумської обласної державної адміністрації по сприянню підприємницькій діяльності ФОП Замани П.І., які полягали у введенні нових маршрутів Кролевець-Конотоп-Суми (через Козацьке) та Суми-Конотоп-Кролевець (через Козацьке) без вивчення попиту населення на перевезення шляхом опитування чи обстеження пасажиропотоків, надання права ФОП Замані П.І. обслуговувати зазначені маршрути за існуючим наразі розкладом руху з 12 жовтня 2017 року на підставі не передбаченого законодавством тимчасового договору з терміном дії до 2 січня 2018 року , що на місяць перевищує дату проведення відповідного конкурсу (30 листопада 2017 року), порушенням, передбаченим пунктом третім статті 50, абзацом 7 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» , як антиконкурентні дії органу влади у вигляді надання окремим суб'єктам господарювання переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить до спотворення конкуренції.

2.Зобов'язати Управління інфраструктури Сумської обласної державної адміністрації у двомісячний термін з дня одержання цього рішення припинити порушення, зазначене у пункті 1 резолютивної частини цього рішення, шляхом здійснення обстеження пасажиропотоків на існуючій транспортній мережі або на окремих маршрутах чи ділянках автобусних маршрутів загального користування у спосіб, визначений нормативно-правовими актами, та складання розкладів руху автобусів за маршрутами Кролевець-Конотоп-Суми та Суми-Конотоп-Кролевець (через Козацьке) з урахуванням результатів обстеження.

Відповідно до статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова адміністративної колегії

Є.М.Касьян